

SPIS TREŚCI

Kilka słów tytułem wstępu 5

Od tłumaczki 11

PROLOG 17

Historia HISTORII 21

Część I NIEUWZGLĘDNIENI

Sierpień 1941. Konstantynów. Rodzina Haberów i Pan X 25

Akty istnienia 27

Obiekty nie rzucające cienia 31

Machina państwowa i maszyny do szycia kapeluszy 36

Łódź 1919. Tobiasz Haber w pracowni Maurycego Trębacza 44

Bukiet wyszukanych kwiatów 51

Miłosierny Samarytanin i nieposkromiona pasja do egzotyki 58

Po drodze na dworzec 68

Kwiecień 1921. Łódź, al. Kościuszki 21 74

W kularach 76

Gdzie się udać? 82

Żydowskie Towarzystwo Krzewienia Sztuk Pięknych (ŻTKSP) 85

Berlin 1923. Tobiasz Haber i Oskar Rozaniecki 89

Pracownie berlińskie 92

Rok 1926. Aron Haber i Izrael Lejzerowicz 102

Paryż, mieszkanie Zborowskich przy 3 rue Joseph Bara 107

Rok 1927. Chil Aronson. Montparnasse i jidysz 111

Chil Aronson. Artykuł o Aronie Haberze 115

René Gimpel. Dziennik kolekcjonera dzieł sztuki 117

Rok 1929. Incydent w Luwrze 121

École de Paris. Abraham Minchine 124

Pył węglowy 128

Leon Weissberg maluje portret Arona Habera 134

W pokoju z widokiem na park 139

Rok 1930. Dzieci zgubiły się w lesie 140

Wagon bez przedziałów 149

Feliks Frydman. Plama kolorystyczna 151

Leon Strakun. Bracia Haber	159
Leon Strakun i Józef Sandel	164
Przygana i pochwała	171
Sztuka i sport	178
Śmierć Arona	186
Żyda należy jak najlepiej poznać	189
Tadeusz Pruszkowski – rektor ASP w Warszawie	193
Studenci żydowscy w ASP w Warszawie	197
Kutno. Chaim Tyber i zbiorowy obraz życia żydowskiego	203
Chaim Tyber i Samuel Finkelstein	206
Antresola	215
Córka naczelnego rabina Białegostoku	237
Hana Rozenman, Magdalena Gross i warszawskie Zoo	246
Bracia Seidenbeutlowie. Fakty, mity, refleksje	253
Izaak Krzeczanowski i rodzina Rubinlichtów	264
Rok 1933. Sztuka typografii	274
Honoré Daumier oczami Izaaka Krzeczanowskiego	282
Warszawa 1934–1938. Izaak Celniker i Janusz Korczak	290
Z Pasażu Łódzkiego do Wilna. Chaim Urison	296
Tułacz Szloma Białogórski	308
Fany Helman – córka polskiego oficera	316
„Głos Poranny”	322
Czy to sztuka traci kontakt z rzeczywistością, czy rzeczywistość ze sztuką?	328
Warszawa 1937. Wystawa Grupy Siedmiu	332
Lato 1937. Dybuk w Kazimierzu Dolnym	338
Plenery i rodzina Centnerszwerów	344
Paleta Rolnickiego	355
Zdjęcia do filmu wkrótce się zakończą	363
Rok 1938. Widok na Luksemburg. Przełamanie odcieni szarości	367
Wystawa Salonu Dorocznego. Emil Umański i Nachum Edelman	370
Rok 1939. Przegląd osiągnięć społeczności żydowskiej	381

Część II SOWIECKI BIAŁYSTOK

Warszawa 1939. Izaak Celniker	391
Małkinia	394
Esperanto i tekstylia	396
Przyjaciółki	402

Wizyta u rabina Gedalii 403
Uchodźcy 409
Pałac Branickich 414
Kwestia regulacji cen 415
Październik 1939 418
My dla was – wy dla nas 421
Sztuka w służbie 424
Towarzyszka Landau 428
Realizacja wielkiego marzenia 433
Izaak Celnikier. Obywatelstwo radzieckie 435
Kultura bez burżuazyjnego zbytku 438
Przybysze 441
Kawaler orderu Josif Markowicz Rubinsztejn 447
Największe szanse i perspektywy rozwoju kultury 452
Czerwiec 1940. Dekada sztuki białoruskiej w Moskwie 466
Egzamin dojrzałości twórczej 468
Przemysł socjalistyczny 473
Wszeczbiałoruska wystawa Lenin i Stalin – organizatorzy BSRR 475
Kształtowanie 481
Wystawy w roku 1941 482

Część III GETTO. PRACOWNIA KOPISTÓW

Wojna 501
Judenrat 509
„Czwartkowi” 510
Gina 512
„Sobotni” 515
Malarze pokojowi 518
Dostarczyć dwudziestu artystów! 521
Wędrowiec nad morzem mgły lub Jezus Chrystus i pogrom żydowski 529
Zgodnie z zasadami sztuki wojennej 539
Znojny nasz trud 541
Stanisława Centnerszwerowa. Wystawa w Białymstoku 543
Pesach Kapłan (Kaplan) 545
Dawid Szpiro. 12 czerwca 1942 546
Podziemie 549
Otto Busse i Oskar Steffen 556

Policja żydowska 559

Obławy 562

Izaak Celnikier. Zagadka matematyczna 568

Izaak Celnikier. Sznurkowa drabina czy broń domowej roboty? 571

Mona Lisa czeka! 575

Dół 580

Święty Franciszek i Géricault 582

Izaak Celnikier. Powrót do getta 585

Straż nocna 588

Izaak Celnikier. Zaginiony pistolet 590

Dlaczego wszystkim tak spieszenie umierać? 594

Izaak Celnikier. Noc odjazdu 599

Część IV JAK PRZEŻYŁ IZAAK CELNIKIER?

Łomża 605

Stutthof – Auschwitz 608

Buna 614

Marsz śmierci 617

Szpital 623

NKWD 624

Morawski Šumperk, Praga, Białystok 625

Numer 626

PRZEŁOMOWE SPOTKANIA 629

Bibliografia (wybór) 655

Podziękowania 661

Indeks ilustracji 663

Indeks nazwisk 683